

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
alice.hallman@regeringskansliet.se

Produktivitetskommissionens betänkanden Goda möjligheter till ökat välstånd (SOU 2024:29) och Fler möjligheter till ökat välstånd (SOU 2025:96)

(Fi2025/01857)

Riksgälden har följande synpunkter på Produktivitetskommissionens betänkanden.

Riksgälden noterar att Produktivitetskommissionen anser att en väl fungerande statspappersmarknad är en god grund för att nå målet om att minimera kostnaderna för statsskulden med beaktande av risk, och att likviditeten på marknaden är en viktig faktor. Produktivitetskommissionen förordar med hänvisning till SOU 2014:8 möjlighet till överupplåning men noterar samtidigt att finansieringen av upprustningen av försvaret minskar behovet av en sådan möjlighet. Riksgälden instämmer med Produktivitetskommissionens syn att behovet av överupplåning i nuläget inte är akut i ljuset av rådande läge för statsfinanserna. Riksgälden ställer sig dock positivt till principen att kunna använda sig av överupplåning. Även om överupplåning inte är aktuellt just nu skulle en sådan möjlighet ge Riksgälden förutsättningar att agera om behov uppstår.

Produktivitetskommissionen menar att det sätt som resolutionsavgift och riskskatt beräknas på riskerar att försämra marknadens funktionssätt. Beräkningen baseras på de finansiella institutens balansräkningar den 31 december vilket skapar incitament att krympa balansräkningarna inför årsslutet. Kommissionen menar att det bör övervägas om beräkningarna i stället kan baseras på fler tidpunkter. Riksgälden menar att det är en dålig princip att storleken på resolutionsavgift och riskskatt ska bestämmas baserad på

balansräkningens storlek ett specifikt datum och instämmer i Produktivitetskommissionens bedömning att användningen av 31 december som referensdatum medför oönskade marknadskonsekvenser. En förändring av beräkningstidpunkten för resolutionsavgiften kräver dock ändringar av regelverket på EU-nivå. Riskskatten styrs däremot av svensk lagstiftning vilket gör det möjligt att ändra principen för beräkning av skattens storlek utan att behöva driva frågan på EU-nivå.

Produktivitetskommissionen föreslår att ansvaret för att sätta kalkylräntan vid bedömning av infrastrukturinvesteringsprojekt ska flyttas från Trafikverket till Riksgälden. Kalkylräntan föreslås baseras på statens upplåningskostnad för en löptid motsvarande investeringens livslängd samt en riskkomponent. Riksgälden avstyrker detta förslag. Riksgäldens uppgifter innefattar generellt inte att genomföra samhällsekonomiska analyser. Det finns därmed inte heller någon direkt kompetens eller erfarenhet hos myndigheten att använda kalkylränta som ett analysverktyg. Riksgälden kan tillhandahålla information om upplåningskostnader för olika löptider men har i nuläget inte den kompetens som behövs för att bestämma riskkomponenten som är nödvändig för att få den diversifiering av kalkylräntan mellan enskilda investeringsprojekt som Produktivitetskommissionen bedömer är önskvärd.

I detta ärende har riksgäldsdirektören Karolina Ekholm beslutat efter föredragning av analytikern Andreas Johnson.

RIKSGÄLDSKONTORET

Karolina Ekholm, beslutande

Andreas Johnson, föredragande